

Marcin Biborski, Barbara Kazior

Mokra, st. 8, gm. Miedzno, woj.
częstochofskie, AZP 83-46/58

Informator Archeologiczny : badania 30, 178

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Mirosławę Andrałojć (Pracownia Archeologiczno-Edytorska REFUGIUM). Finansowane przez Hutę Szkła „Ujście” SA. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 12 arów.

Zarejestrowano prosty układ stratygraficzny: humus-calca, w trzech miejscach uchwyciono warstwy kulturowe o niewielkiej powierzchni. Pozyskano skromną ilość ruchomego materiału zabytkowego, odsłonięto natomiast bardzo dużo obiektów nieruchomych (215 pradziejowych i 12 nowożytnych). Większość obiektów pradziejowych stanowią jamy postępujące (155), zarejestrowano także 37 jam gospodarczych, 21 palenisk i 2 obiekty mieszkalne (półziemianki). Z osadą kultury lużyckiej należy łączyć kilka jam gospodarczych oraz fragmenty ceramiki pozbawione cech diagnostycznych umożliwiających uściślenie chronologii. Zdecydowana większość obiektów nieruchomych (m.in. dwie funkcjonujące po sobie w tym samym miejscu konstrukcje słupowe, półziemianka oraz układ palenisk) i materiału ruchomego związana była z osadą kultury wielbarskiej, datowaną na podstawie ceramiki na okres wpływów rzymskich od fazy B₂ do C₂. Wyjątkowym znaleziskiem były pochodzące z obiektu 191 (półziemianka) fragmenty ceramiki z wyraźnymi śladami smolistej substancji organicznej pod wylewem – jest to przypuszczalnie dziegieć (trwają analizy substancji).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Pile.

Badania nie będą kontynuowane.

MOKRA, st. 8,
gm. Miedzno,
woj. częstochowskie,
AZP 83-46/58

• cmentarzysko kultury przeworskiej (późny okres wpływów rzymskich, fazy B₂/C₁-D₁)
Stacjonarne ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 1 do 29 lipca przez mgr. mgr. Marcina Biborskiego i Barbarę Kazior (Usługi Archeologiczno-konserwatorskie mgr Iwona Młodkowska-Przepiórowska, Częstochowa). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań. Stanowisko niszczone dawniej leśną orką, a obecnie wkopami rabunkowymi „poszukiwaczy skarbów”, było penetrowane sondażowo w 1994 r.; od 1995 r. prowadzone są regularne ratownicze badania wykopaliskowe. W sezonie 1996 przebadano powierzchnię około 6 arów.

Wyeksplorowano 46 grobów, w tym 17 częściowo zniszczonych lub wyrabowanych. Na uwagę zasługiwał grób 86, określony jako grób wojownika, w wyposażeniu którego znalazły się: 2 groty broni drzewcowej, fragment imacza, fragment żelaznej sprzączki ze skuwką, para ostróg, wyjątkowych rozmiarów zawieszka pochwy miecza (nie mająca dotychczas odpowiednika w materiałach z obszaru europejskiego Barbaricum), żelazny nożyk z podciętym na końcu tyłcem, który mógł służyć do ściągania skóry. Wśród pochówków kobiecych godny uwagi był grób 78 – w dobrze zachowanej popielnicy znajdowały się: igła, przęślik, dwie brązowe zapinki zbliżone do typu A VI 158. W innych grobach kobiet oprócz zapinek występowały również elementy szkatulek (okucia i klucze), a w jednym z nich znaleziono fragmenty kolczugi służące jako ozdoba. Wyjątkowym znaleziskiem był grób 92 – dziecka w wieku 5-7 lat, odbiegający formą pochówku od większości grobów z cmentarzyska w Mokrej. W dużej, owalnej jamie (120 x 170 cm) znajdowało się naczynie odwrócone do góry dnem, bez szczątków kostnych, oraz aż 33 zabytki. Były wśród nich: miniaturki klucza do szkatułki, noża i bliżej nieokreślonego przedmiotu, przetopione fragmenty wisiorka opasanego, komplet wisiorków wiaderkowatych z zawieszka, kilka przedmiotów z kości i rogu (w tym fragment pierścienka) oraz 6 przęślików. W grobie 80 znaleziono nożyk w całości wykonany z brązu, być może będący importem rzymskim. Do importów prowincjonalnorzymskich zaliczyć można fragmenty naczyń szklanego z grobu 84 i fragmenty luźno znalezione naczynia brązowego (czerpaka?). Oprócz grobów ciałopalnych popielnicowych wystąpiły też groby ciałopalne jamowe.

Materiały do pełnego opracowania przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego (potem w Muzeum Częstochowskim), dokumentacja w PSOZ w Częstochowie. Wyniki badań zostaną opublikowane w wydawnictwie „Badania archeologiczne na Górnym Śląsku i ziemiach pogranicznych”. Badania będą kontynuowane.

Mniszek, st. 15,
gm. Wieniawa, woj. radomskie

patrz: wczesna epoka żelaza

Nidzica, pl. Wolności 3,
gm. loco, woj. olsztyńskie

patrz: okres nowożytny